

خودش نمی توانست تعقیب کند رجوع کرد. مستنطق و عجلاته مستنطق مشغول تحقیقات و تفتیشات است پس از آنکه مستنطق تحقیقات خودش را تکمیل کرد آنوقت نتیجه اطلاع داده میشود.

(پیشنهادی شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم مجلس ختم شده و هرگاه آقایان سئوالی داشته باشند برای جلسه آتی بگذارند.

(نمایندگان قریب باتفاق - صحیح است)

(یک نفر از نمایندگان - این پیشنهاد از طرف کی شده است)

رئیس - آقای میرزا شهاب پیشنهاد کرده اند.

مدرس - پس بنده سئوالم بماند به اول جلسه آتی.

حاج عزالمالک - گمان میکنم بنده و سایر آقایان بلکه اغلب خوش حال خواهند شد که وزارت عدلیه این موضوع را کاملاً تعقیب کند که اگر اشخاص مورد سوء ظن باشند تعقیب شوند

سردار معظم بدون اعمال غرض رئیس - پس بقیه سئوالات میماند برای جلسه بعد؟

وزیر عدلیه - اعمال وزارت عدلیه تمامش از روی دفاتر و دوسیه هاست و هیچ وقت نمی تواند طرف سوء ظن واقع بشود که اعمال غرضی شده باشد یا بعد بشود و دفاتر تمام حاضر و موجود است استنطاقاتی هم که شده تمام دوسیه منظم دارد و اگر حقیقتاً اشخاصی در این جاها سوء ظن دارند بخوبی میتوانند مراجعه کنند و ممکن است دوسه نفر از آقایان نمایندگان رسیده گی فرمایند آنوقت به مجلس بهتر کشف خواهد شد تا اینکه وزارت عدلیه تحقیق نماید.

رئیس - دو فقره مطلب رجوع شد به شعب برای تشکیل شعب آقایان امروز تشریف میآورند یا روز شنبه؟

(بعضی از نمایندگان شنبه جمعی دیگر یکشنبه).

رئیس - روز شنبه صبح یک مطلبی بود راجع بسوابق مجلس مراجعه شد به شعب دیگری راجع بنظامنامه.

سردار معظم - خوبست شعب روز یکشنبه منعقد بشوند.

رئیس - میفرمائید روز یکشنبه؟

سردار معظم - بلی نظر باینکه بنده تصور میکنم اگر رئیس مجلس تصویب فرمایند که جلسه بیک هفته بعد موقوف بشود بهتر است زیرا ادامه این مذاکرات خصوصی و انعقاد جلسات بی دستور چندان مستحسن

و مطلوب نیست عقیده بنده این است که مقرر فرمائید پنجشنبه آتی جلسه بشود و شعب روز شنبه صبح یا عصر منعقد بشود که برای جلسه آتی که پنجشنبه خواهد بود مطالب مراجوعه را تهیه کرده و بتوانند تقدیم مجلس بکنند.

رئیس - خوب در تأخیر جلسه آتی گویا کسی نسبت بروز پنجشنبه مخالف نباشد.

نسبت بروز جلسه کسی مخالف است یا نه؟ (گفته شد خیر)

رئیس - بسیار خوب پس برای شعب آقایان روز یکشنبه تشریف بیآورند و برای جلسه آتی روز پنجشنبه دستور جلسه روز پنجشنبه اولاً دو فقره اعتبارنامه یکی راجع با آقای دشتی و یکی هم راجع با آقای شیخ رئیس یکی هم مطلبی که آقای سردار معظم پیشنهاد کرده اند راجع بانشار مذاکرات مجلس تشکیل شعب هم روز یکشنبه صبح سه ساعت قبل از ظهر.

(مجلس يك ساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک

جلسه ۲۳

صورت مشروح مجلس

یوم پنجشنبه ۲۳ شوال

۱۳۴۲ مطابق نهم

برج جوزا ۱۳۰۳

(مجلس سه ساعت و ربع قبل از ظهر بر ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)

(صورت مجلس پنجشنبه دوم جوزا آقای آقامیرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بعد از تصویب صورت جلسه عرضی دارم

رئیس - نسبت بصورت جلسه نظری نیست؟

(گفته شد خیر)

رئیس - نسبت بانتهابات کمیسیونها نتیجه که حاصل شده عرض میکنم کمیسیون نظام آقای دبیر اعظم با کثرت تام آقایان قائم مقام . مقوم الملک . نظام التولیه روحی . اخگر . سالار لشکر با کثرت نسبی کمیسیون داخله آقای میرزا شهاب الدین آقای معظم السلطان . آقای ایزدی . آقای ملک التجار . آقای وحیدالدوله . آقای سر کشیک زاده . آقای میرزا سید حسن کاشانی . آقای شیروانی کمیسیون داخله را بار عرض میکنم اشتباه شده است آقای آقا میرزا شهاب آقای یاسائی . آقای معظم السلطان . آقای ملک التجار . آقای ایزدی . آقای کاشانی . آقای روحی

آقای سر کشیک زاده . آقای نراقی . آقای وحیدالدوله . بقیه اعضای کمیسیون خارجه آقای حاج سیدالمحققین . آقای هظیمی . شاهزاده نصرت الدوله . آقا شیخ جلال

کمیسیون قوانین مالیه که هشت نفر کسر داشته است . آقای سردار معظم خراسانی . آقای افشار . آقای مقوم الملک آقای داور . آقای مصباح السلطنه . آقای اقبال المالک . آقای صولت السلطنه آقای حاج میرزا عبدالوهاب و آقای آقا میرزا بدالله خان هر دو عمده آرائشان مساوی است آقای داور قبلاً در دو کمیسیون عضویت داشتند حالا نمیدانم باید در این کمیسیون اسم ایشان نوشته شود یا نه؟

آقای داور (اجازه)

داور - بنده از کمیسیون عدلیه استعفا میدهم

رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - عجلاتاً عرضی ندارم

رئیس - بین آقایان حاج میرزا عبد الوهاب و میرزا بدالله خان بایستی قرعه کشید شود در آخر جلسه قرعه میکشیم

آقای سلطان العلماء (اجازه)

سلطان العلماء - طرح قانونی استخدام معلمین است که تقدیم میکنم

(یک نفر از نمایندگان - بلند تر فرمائید)

رئیس - طرح قانونی است راجع با استخدام معلمین باید برود بکمیسیون مبتکرات آقای حائری زاده (اجازه)

سائری زاده - اغلب آقایان لابد از بی ترتیبی مالیاتهای ولایات و شکایتهائی که رسیده اطلاع کامل دارند و گرفتار هستند در دوره پیش همین گرفتاری برای مجلس چهارم بود.

رئیس - راجع بچه مطلب است آقای حائری زاده - راجع بقانون ممیزی است که میخواهم تقدیم مجلس بکنم در دوره قبل همین گرفتاری برای مجلس چهارم بود و از طرف دولت لوایح عدیده تقدیم مجلس شد هر دولتی که عوض شد یک لایحه موافق نظریه خودش تقدیم مجلس کرد و عاقبت این مستخدمین امری سکانی آمدند و چون نظریه آنها در تصویب لایحه شرط بود اطلاعات وافی نداشتند

در صورتی که شور دوم لایحه ممیزی شروع شده بود ولی آقایان نتوانستند يك نظر موافق یا مخالفی اظهار کنند و این مسئله بموجب تقاضای دولت وقت از دستور مجلس خارت شد در این دوره هم که هنوز از طرف دولت يك لایحه ممیزی پیشنهاد

به مجلس نشده است و با این ترتیبی که بودجه ها میآید و با این ترتیبی که مشاهده میشود بنده مایوسم که با این زودی يك لایحه از طرف دولت پیشنهاد بشود شکایاتی هم از ولایات همه روزه بی ترتیبی مالیاتها میرسد و وزارت مالیه هم يك جواب صحیحی ندارد که حقیقتاً مردم بدمدبر حسب ماده ۲۲ نظام نامه ده نفر از نمایندگان وقتی که تقاضا کردند)

لایحه که دوره پیش در کمیسیون مطرح بوده ارجاع به کمیسیون جدید بشود صورت رسمیت پیدا میکند بعد ممکن است دولت را از طرف کمیسیون بخواهند و نظریه او را هم بفهمند

بدیاد خوب این لایحه بگذرد و در موقع عمل را جبراً هم کشف میشود که بمنفعت بوده است یا بضرر مملکت بوده است . مجلس آن موادی را که مضر بود اصلاح میکند بالاخره روزی هم ما باید داخل عمل اصلاح بشویم از این جهت ده نفر از آقایان نمایندگان تقاضا کردند آخرین کمیسیون قوانین مالیه که در مجلس چهارم تشکیل شده و راپرت آن در بیست و هفتم جوزا تقدیم مجلس شده عین آن راپرت احاله شود به کمیسیون جدید کمیسیون جدید زود تر نظریه خودش را تقدیم مجلس کند

رئیس - چون این تقاضا امضا دارد دیگر به کمیسیون مبتکرات نمیرود مراجعه میشود به کمیسیون قوانین مالیه

حاج عزالمالک - اجازه میفرمائید اخطار نظامنامه دارم باید رای گرفته بشود .

رئیس بلی باید رای گرفته شود . رای میگیریم که مراجعه شود یا نه آقایانی که تصویب میکنند مراجعه شود بکمیسیون مالیه پیام فرمائید

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . آقای علایی که درواشنگتن هستند تقاضای سه ماه مرخصی کرده اند

کمیسیونهم از تاریخ ۴ جوزا دو ماهه مرخصی ایشان را تصویب کرده حالا باید رای گرفته شود

اخگر - تصویب کمیسیون سه ماهه است؟

رئیس - ایشان تقاضای مرخصی سه ماهه کرده بودند کمیسیون دو ماهه تصویب کرده .

آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده با این اجازه مخصوصاً مخالفم آقای علایی اگر داخل در خدمت دولت بودند آنجا مشغول کمک ماها بودند من چندان اصرار نداشتم به تشریف آوردن ایشان ولی از خدمت دولت پس از آنکه نمایندگی را قبول کردند لابد کنار خواهند کرد و ما از وجود ایشان در آنجا که فایده

نمیرم و از تشریف فرمائی ایشان هم که در مجلس با کمک فکری بنمایند - استفاده نمیکنیم - باین جهت من موافق نیستم و بایستی تلگراف شود که ایشان بیایند .

رئیس - چون تقاضای ایشان باید بعرض آقایان برسد این است که قرائت می شود و بعد رأی میگیریم .

(بشرح ذیل قرائت شد)
 بتاريخ ۲ جوزا در واشنگتن توسط وزارت خارجه مجلس شورا - با نهایت اشتیاق بخدمتگذاری در مجلس بواسطه کسالت سخت وی اطلاعی از تصویب اعتبار نامه قادر بشرقیابی نشد - هنوز هم کسالت باقی اجباراً باید چندی در سویس بتکمیل معالجه بپردازم مستعدی است از تاریخ تصویب اعتبارنامه سه ماه مرخصی یا حقوق مرحمت فرمائید تا بهبودی یافته شرفیاب شوم علانی رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده تصور میکنم بآن اطلاعی که همه با حوال آقای علانی دارند نباید مال این اجازه که ایشان خواسته اند انکار کنیم .

ایشان اجازه برای آسایش و راحتشان در حال سلامتی نخواستند اند برای معالجه اجازه خواسته اند بنده عقیده دارم که همان سه ماهه که ایشان تقاضا کرده اند از تاریخ تصویب اعتبارنامه مجلس قبول کند و البته در موقتی هم که ایشان مریض نباشند بهتر از وجودشان می شود استفاده کرد

رئیس - رأی میگیریم ...
 آقای اسدیه یعقوب - اجازه فرمائید بنده از رایورت کمیسیون دفاع کنم .

رئیس - چراییش از وقت دفاع نکردید یا زده فقره اجازه خواسته شده است قبل باید رایورت کمیسیون رئی بگیریم بعد اگر تصویب نشد بتقاضای خودشان رأی میگیریم رأی میگیریم به رایورت کمیسیون آقایانی که مرخصی دو ماهه ایشان را تصویب میکنند قیام فرمائید .

(عده فلیلی قیام نمودند)
 رئیس - تصویب نشد .
 رأی میگیریم بتقاضای خودشان سه ماهه از تاریخ تصویب اعتبارنامه آقایانیکه تصویب میکنند .

قیام فرمائید .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 سه فقره اعتبارنامه جزو دستور است .
 یکی اعتبارنامه شاهزاده شیخ الرئیس .
 دیگری اعتبارنامه آقای دشتی . یکی هم جدید آر سیده است مال آقای اسکندری نسبت باعتبارنامه شاهزاده شیخ الرئیس آقای سردار معظم خراسانی تقاضا کرده اند که از دستور امروز خارج شود

(جمعی از نمایندگان صحیح است)
 سردار معظم - در جزو دستور بعد

کفاده شود .
 رئیس - توضیحاتی دارید ؟
 سردار معظم خراسانی - عرض کردم که در جزو دستور جلسه بعد بشود توضیحاتی هم ندارم .
 شیخ الرئیس - اگر اجازه میفرمائید بعرض آقایان برسد این است که قرائت می شود و بعد رأی میگیریم که از دستور امروز خارج بشود و برای جلسه آتی به جزء دستور باشد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمائید

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 آقای وکیل الملک (احضار برای قرائت راپرت) (آقای وکیل الملک راپرت شعبه چهارم را راجع بنمایند کی آقای دشتی بشرح ذیل قرائت نمودند)
 شعبه چهارم دوسیه انتخابات ساوه راجع مطالعه آورد . انجمن نظار بعد از نشر اعلان از غرة رجب ۱۳۴۲ الی دهم توزیع تعرفه نمود و از دوازدهم رجب الی شانزدهم باخذ آراء پرداخته کلیه اوراق آرائی که به صندوق وارد شده (۱۰۲۲۵) ورقه بوده در نتیجه استخراج آراء آقای شیخعلی دشتی دارای رأی و حائز اکثریت بوده اعضاء نظار صورت مجلس و اعتبارنامه را امضاء کرده و اظهار نموده اند شکایت و اعتراضی نرسیده . شعبه چهارم دوسیه فوق را در جلسات متعدد مطالعه و رسیدگی نمود اعتراضات و شکایتهای زیادی از اهالی ساوه و خلجستان و خرقان و غیره چند نفر از اعضاء شبات انجمنهای نظار فرقیه در اطراف اعمال نظر و اقدامات حاکم ساوه و نایب العکومه های بلوکات و مفتش وزارت داخله بمجلس شورای ملی رسیده بود شکایتها طوری بود که جلب توجه اعضاء شعبه چهارم را نموده بهمین نظر قریب چهل روز (از نهم حمل الی ۱۷ نور) در جلسات متعدد این دوسیه مطرح مذاکره بوده بالاخره در جلسه هفدهم نور بعد از مذاکرات زیادی بر حسب پیشنهاد یک نفر از اعضاء شعبه رای مخفی گرفته شد از نوزده نفر اعضاء شعبه پانزده نفر حاضر بودند بعد از قرائت آراء هشت نفر از پانزده نفر رأی برد داده بودند شش نفر امتناع نموده ورقه سفید داده بودند یک نفر رأی تصویب داده بود .
 وکیل الملک سه نفر آقایانیکه حاضر نبودند - آقایان ارباب کیخسرو - مصباح - السلطنه و دبیر اعظم هستند .

رئیس - این راپرت تکلیفش در جلسه بعد باید معلوم شود . آقای کازرونی (احضار برای قرائت راپرت) آقای کازرونی راپرت شعبه اول را واجه بنمایند کی آقای سیف الله خان اسکندری بشرح ذیل قرائت نمودند)
 شعبه اول دوسیه انتخابات شهر تبریز و توابع آن و نمایندگان آقای سیف الله خان اسکندری را مورد دقت و رسیدگی قرار داده و راپرت آن را بشرح آتی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد انجمن نظارت مرکزی در تاریخ پانزدهم رجب الثاني ۱۳۴۲ مطابق دوم برج قوس ۱۳۰۲ موجب انتخاب والی ایالت آذربایجان از مستعین محل تشکیل و در روز ششم قوس اعلان انتخابات را منتشر و از روز دوشنبه غرة جمادی الاولی تا ۲۵ شهر مزبور بتوزیع تعرفه اقدام و از روز ۲۷ جمادی الاولی تا غروب چهارشنبه دوم جمادی الثانيه باخذ آراء مشغول و پس از حاضر شدن صندوقهای آراء توابع شهر باستخراج مجموع (۴۸۰۷) ورقه آراء مأخوذه پرداخته و آقای سیف الله خان اسکندی از آراء مذکور با اکثریت ضمن رسیدگی بدوسیه و صورت مجلس انتخابات متوجه موضوعی شده که ذیلا توضیح می شود - آقای حاج ظهیر الممالک در انتخابات تبریز و توابع دارای (۸۰۶۴) رأی بوده و بر حسب تشخیص هیئت نظار مرکزی بواء هله اینکه مشارالیه بحکومت ده خورقان - انتقال داشتند آراء محل مزبوره را سمت پنجم از ماده ۷ قانون انتخابات لغو دانسته و چون معاقب آقای ظهیر الممالک آقای سیف الله خان حائز اکثریت بوده اند ایشان اعتبارنامه دادند در نتیجه مطالعات شعبه معلوم گردید که آقای حاج ظهیر الممالک در تاریخ ربيع الاول ۱۳۴۲ در ضمن مراسله استعفای خود را از حکومت ده خورقان ایالت آذربایجان تقدیم داشته ولی متعاقب تقدیم استعفاء مأموریت خود را ادامه داده و سواد مصدق مراسلات رسمیه صادره از حکومت ده خورقان ایالت آذربایجان که ممضی باضای آقای حاج ظهیر الممالک بوده بر حسب تقاضای انجمن مرکزی والی ایالت بانجمن ارسال و بموجب آن مراسلات در نظر انجمن ثابت گردید که مشارالیه عملا زمام امور حکومت ده خورقان را در دست داشته و نیز ایالت آذربایجان در ضمن مراسله رسمی ۱۲ حوت ۱۳۰۲ ایند راتب را تصدیق کرده است بجهت مذکوره شعبه يك صحت تشخیص هیئت نظار مرکزی را با اکثریت آراء نمایندگان آقای سیف الله خان اسکندری را تصویب مینماید

رئیس - آقای عماد السلطنه .
 (اجازه)
 عماد السلطنه - مخالفم .
 رئیس - موکول میشود بجلسه بعد آقای سردار فاخر

(اجازه)
 سردار فاخر - عرایض بنده هم راجع باین اعتبار نامه بود که مانند برای جلسه بعد .

رئیس - آقای سرکشیک زاده

سرکشیک زاده - بنده هم راجع به این موضوع سؤالی داشتم که در جلسه بعد عرض میکنم .

رئیس - پیشنهادی که نسبت بسوابق مجلس شده بود مراجعه شود بشبهه ها - حالا باید اینجا مطرح شده و رأی گرفته شود . کسی اجازه نمیخواهد ؟

آقا سید یعقوب - بنده اجازه میخواهم .
 مدرس - راپرت شعبات را نمیخوانند ؟
 رئیس - مشکل میدانم که راپرت لازم باشد خوانندش .
 مدرس - اطلاع نداریم .
 رئیس - مذاکره در شعبات برای تبادل نظر بوده است حالا مطلب اینجا بعنوان می شود رأی گرفته میشود .
 مدرس - در مجلس هنوز مذاکره نشده است که رأی گرفته شود .

(پیشنهاد های تدین بشرح ذیل قرائت شد)
 مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی دست شوکته پیشنهاد میکنم که سوابق علیات مجلس گذشته در مقابل نظامنامه از این به بعد حجت نیست ؛ تدین ؛
 آقا سید یعقوب - بنده مخالفم رئیس بفرمائید .
 آقا سید یعقوب - همانطوریکه آقای رئیس فرمودند بنابناب راپرت خوانند شود لیکن بنده خواستم عرض کنم نظریکه در شعبه سوم اتخاذ شده است (اگر چه تصمی در ایجاب اتخاذ نشده) این است که سوابق را که اظهار میکنند در مجلس است تا حالا سوابقی که مخالف با نص نظامنامه باشد در مجلس نبوده است .
 يك سوابقی بوده است که تصوری شود برخلاف ظاهر نظامنامه بوده است ظاهر نظامنامه هم چون محل الوجوه است مانی توانیم آن را حجت تمام بدانیم و سوابقی که مخالف او باشد از میان برود پس همانطور که در سابق جریان داشته و عمل مجلس بوده است اگر يك سوابقی باشد که مخالف بانص نظامنامه باشد تمامها ما مکلفیم که اطلاع بدهیم خود مقام ریاست هم تا کتون برخلاف سوابق رأی از مجلس نگرفته اند و بنده هر چه فکر می کنم تا بحال يك سابقه که برخلاف نص نظامنامه بوده این در مجلس نبوده است و هر يك از ما مکلفیم که ناظر اجرای قانون باشیم .
 اطلاع . اشعار .

تمام اینها برای ما تکلیف باقی است هیچ چیزی هم دست ما را نگرفته است که اگر يك چیزی واقف شویم که برخلاف نص نظامنامه باشد اطلاع بدهیم ولی اگر برخلاف ظاهر نظامنامه يك چیزی باشد بنده عرض کردم ظاهر محتمل الوجوه است

يك ماده را ایشان تصور کرده اند که معنایش اینطور است و دیگری تصور این قیستش اصلاح شود و معنی شود که

کرده است معنایش طور دیگر است پس سوابق مخالف با ظاهر نظامنامه این چیزی نیست که ما بعنوانی رای قطعی بدهیم که حتماً بنام سوابقی که مخالف با ظاهر است عقیده نداریم و باید لغو شود ولی چون ظاهر معتدل معافی مختلف است ماعتیده نداریم اما نسبت بنص تا کتون که سابقه ایجاد نشده است و اگر بعد از این هم بشود مسلم است تمام ماها مکلف هستیم اگر جائی دیدیم عمل واقع شد

برخلاف نظامنامه اطلاع بدهیم مقام ریاست هم مواظب هستند که برخلاف نص نظامنامه رفتار نشود این است که بنده موضوع و معنای این پیشنهاد را نفهمیدم و مخالفم

رئیس -- آقای نصرت الدوله نکرده است و تا وقتیکه در تحت يك نظامنامه رسمی یا يك قانون رسمی يك ماده مصرح است البته هیچ سابقه در مقابل آن سندیت ندارد بعضیها اظهار می کنند که اصل اختلاف در موضوع نص و صریح بودن یا صراحت نداشتن قانون است این را هم البته تصدیق می فرمائید که موضوع امور بحث ما نیست و چنانچه يك چنین موضوع پیش بیاید باید یا خود مجلس حکومت کند یا همانطوریکه آقای مصدق السلطنه در جلسه سابق تذکر دادند .

يك مجلس يك کمیسیون يك جائی دارد نظر بگیرد برای تشخیص اینکه آیا اینجا ماده صراحت دارد یا ندارد امروز که ما در اطراف این پیشنهاد آقای تدین بحث می کنیم باید در اصل مقصود ایشان مذاکره کنیم مقصود ایشان سوابق مخالف بانص و صریح است در اینصورت بعقیده بنده این سوابق مورد بحث نمی تواند بشود (جمعی از نمایندگان صحیح است)

رئیس - آقای اخگر موافقید یا مخالف ؟
 اخگر - مخالفم بفرمائید .
 اخگر - اولاً بنده مقصود ارجاع لوابیح و مطالب را بشعبات ندانستم برای چیست یعنی خیال میکردم مطالب را می فرستند شعبات برای اینکه بحث و تعدیلاتی که می شود در شعبات بشود و وقت مجلس صرف نشود که راجع بيك قضیه سهل و ساده مذاکرات زیاد بشود و حالا از راپرت شعبات البته باید گفت که همچو سابقه هائی هم نیست نه از نقطه نظر بيك آقای آقا سید یعقوب اظهار کردند زیرا می دانم که از این قبیل سوابق پیش آمده و ممکن است در موقع لزوم مواردش را هم بمرض آقایان برسانم ولی اینطور باید گفت که این آرائی که داده شده است از روی غفلت و تسامح بوده است .

این تذکر برای این است که بعد از این تسامحها و غفلتها از طرف آقایان و کلا نشود من تصور می کنم اگر این پیشنهاد می فهم و دیگری اظهار هاهای ماده چیزی

چیزی که مطرح مذاکره و بحث است سوابق برخلاف نص و صریح است دیگر مذاکرات مورد ندارد حتی پیشنهاد قابل رأی گرفتن در مجلس نیست زیرا در موضوع ما مذاکره می کنیم و در چه موضوع می خواهیم رأی بدهیم ؟

رأی بيك اصلی آن مبنای هر اصول مسلمه است برخلاف نص ماده نظامنامه و صریح يك ماده قانون چطور میشود يك سابقه گذاشت ؟

مجلس چنانچه قبلا هم مذاکره شد يك ماده را اگر غلط بدانند یا ناقص بدانند البته حق دارد آن ماده را تغییر بدهد یا ناقص کند .

ولی تا وقتی که مجلس آن را نقض نکرده است و تا وقتیکه در تحت يك نظامنامه رسمی یا يك قانون رسمی يك ماده مصرح است البته هیچ سابقه در مقابل آن سندیت ندارد بعضیها اظهار می کنند که اصل اختلاف در موضوع نص و صریح بودن یا صراحت نداشتن قانون است این را هم البته تصدیق می فرمائید که موضوع امور بحث ما نیست و چنانچه يك چنین موضوع پیش بیاید باید یا خود مجلس حکومت کند یا همانطوریکه آقای مصدق السلطنه در جلسه سابق تذکر دادند .

يك مجلس يك کمیسیون يك جائی دارد نظر بگیرد برای تشخیص اینکه آیا اینجا ماده صراحت دارد یا ندارد امروز که ما در اطراف این پیشنهاد آقای تدین بحث می کنیم باید در اصل مقصود ایشان مذاکره کنیم مقصود ایشان سوابق مخالف بانص و صریح است در اینصورت بعقیده بنده این سوابق مورد بحث نمی تواند بشود (جمعی از نمایندگان صحیح است)

رئیس - آقای اخگر موافقید یا مخالف ؟
 اخگر - مخالفم بفرمائید .
 اخگر - اولاً بنده مقصود ارجاع لوابیح و مطالب را بشعبات ندانستم برای چیست یعنی خیال میکردم مطالب را می فرستند شعبات برای اینکه بحث و تعدیلاتی که می شود در شعبات بشود و وقت مجلس صرف نشود که راجع بيك قضیه سهل و ساده مذاکرات زیاد بشود و حالا از راپرت شعبات البته باید گفت که همچو سابقه هائی هم نیست نه از نقطه نظر بيك آقای آقا سید یعقوب اظهار کردند زیرا می دانم که از این قبیل سوابق پیش آمده و ممکن است در موقع لزوم مواردش را هم بمرض آقایان برسانم ولی اینطور باید گفت که این آرائی که داده شده است از روی غفلت و تسامح بوده است .

این تذکر برای این است که بعد از این تسامحها و غفلتها از طرف آقایان و کلا نشود من تصور می کنم اگر این پیشنهاد می فهم و دیگری اظهار هاهای ماده چیزی

دیگری می فهمد کلمه ظاهر باید اصلاح شود دیگر اینکه این پیشنهادی خیلی صریح و مثل این میماند که پیشنهاد میکنم که قانون باید اجرا شود این مسئله بدیهی است بدیهیات محتاج به پیشنهاد کردن و محتاج بمذاکره کردن و رأی گرفتن نیست يك مسئله بدیهی معنی مخالف بانص و صریح قانون نشدن لازم به پیشنهاد نیست که مذاکراتی در این موضوع بشود و وقت مجلس تلف بشود .

رئیس - آقای مصدق السلطنه موافقت ؟
 مصدق السلطنه - بنده مخالفم رئیس - آقای شیروانی (اجازه)
 شیروانی - بنده می بینم در يك امر بدیهی چند روز وقت مجلس تلف میشود . قانون برای چیست ؟
 قانون بيك چهار دیواری است که بيك عده اشخاص باید در حدود آن کار کنند و آن حدود تجاوز نکنند .
 آقایان میفرمایند که ما سوابق را در مقابل نص صریح قانون قبول میکنیم در صورتیکه در این موقع قانون لغو میشود (همه نمایندگان) عرض میکنم آقایانیکه الان دارند صحبت میکنند دیر روز که ماده ۲۷ مطرح بود و میگفتند که ماده ۲۷ باید اجرا بشود در صورتیکه نص صریح ماده ۲۷ میگوید که کتل در دو موضوع موافقت صحبت میکردند اما اولی شاهزاده نصرت الدوله بودند که تقریباً عبارتشان این بود که فرمودند این پیشنهاد را نمی شود در مجلس رأی گرفت پس جزو مخالفین بودند نمایانم چطور تغییر بموافقت کردند و میکنند مثل اینکه بگوئیم آفتاب روشن است البته تبدیل به نص صریح بکنیم بدیهی است و قابل رأی نیست والا اگر ما بخواهیم سوابق را در مقابل قانون حجت بدهیم وجود قانون اساساً لغو خواهد شد .

رئیس - آقای مصدق السلطنه (اجازه)
 مصدق السلطنه - مخالف بودم و عرضی هم ندارم آقایان عرایض مرا تقریباً بعرض رساندند .

رئیس - آقای دستغیب موافقت ؟
 دستغیب و بنده مخالفم

رئیس - آقای شریعت زاده موافقت ؟
 شریعت زاده - بلی موافقم

دستغیب - بنده مخالفم

رئیس - بلی آقای مصدق السلطنه مخالف بودند حالا باید یک نفر موافق حرف بزند .

دستغیب - فرمایشی فرمودید رئیس - دو سه کلمه فرمودند مدرس - اینهم از مشکلات است رئیس - چه فرمودید ؟
 مدرس - فرمودید آقای مصدق السلطنه مخالفت کردند این هم از مشکلات است

رئیس - (خطاب بشریعت زاده) بفرمائید

شریعت زاده بنده لازم دانستم خاطر نمایندگان محترم را تذکر بدهم که راجع بسائل مربوطه به نظامنامه هیچ عملی که مخالف با نظامنامه باشد نمی تواند سندیت پیدا کند و با توضیح این معنی از طرف آقای تدین که مقصودشان از ظاهر نص بوده است .

کلیه نسبت بمقصود ایشان در مجلس موافقت قطعی حاصل است باین معنی که هیچيك از آقایان نمایندگان موافق نیستند که يك سابقه مخالف نظامنامه سندیت و حجت داشته باشد بنا بر این جریان توضیحات دوام مذاکرات را در این قسمت بنده صلاح نمی دانم .

اگر کسی در مجلس هست که بگوید سوابق مخالف بانص نظامنامه حجت دارد و دلائلی دارند ذکر کنند بنده در هر صورت راجع باین قسمت پیشنهاد میکنم که مذاکرات کافی است و آقایان نباید در يك امر واضحی که سوابق مخالف بانص حجت باشد یا نه مباحثه کنند

رئیس - آقای دستغیب (اجازه)
 دستغیب - بنده در بین آقایان موافقین که فرمایشات فرمودند بيك موافقی ندیدم همه آقایان به پیشنهاد مخالف بودند در موضوع موافقت صحبت میکردند اما اولی شاهزاده نصرت الدوله بودند که تقریباً عبارتشان این بود که فرمودند این پیشنهاد را نمی شود در مجلس رأی گرفت پس جزو مخالفین بودند نمایانم چطور تغییر بموافقت کردند و میکنند مثل اینکه بگوئیم آفتاب روشن است البته تبدیل به نص صریح بکنیم بدیهی است و قابل رأی نیست والا اگر ما بخواهیم سوابق را در مقابل قانون حجت بدهیم وجود قانون اساساً لغو خواهد شد .

رئیس - آقای مصدق السلطنه (اجازه)
 مصدق السلطنه - مخالف بودم و عرضی هم ندارم آقایان عرایض مرا تقریباً بعرض رساندند .

رئیس - آقای شریعت زاده موافقت ؟
 شریعت زاده - بلی موافقم

دستغیب - بنده مخالفم

رئیس - بلی آقای مصدق السلطنه مخالف بودند حالا باید یک نفر موافق حرف بزند .

دستغیب - فرمایشی فرمودید رئیس - دو سه کلمه فرمودند مدرس - اینهم از مشکلات است رئیس - چه فرمودید ؟
 مدرس - فرمودید آقای مصدق السلطنه مخالفت کردند این هم از مشکلات است

ایشان هم مخالف بودند برای اینکه در توضیحی که فرمودند فرمودند بانص مخالفت یا موافقت نمیشود کرد یعنی ممکن است بيك ماده را ایشان صریح بدانند و من صریح ندانم پس این پیشنهادی که میشود که سوابق در مقابل نص حجت نیست و برای رفع اختلاف پیشنهاد شد

تازه رفع اختلاف نمیکند برای اینکه در خصوص نص و ظاهر ممکن است اختلافات ایجاد بشود .

پس ظواهر رفع اختلافات و رفع تعبیر را از مال نمیکند اما آقای شریعت زاده هم که فرمودند باز خانه مذاکراتشان بمخالفات تمام شد برای اینکه فرمودند من مذاکرات را لازم نمی بینم و این پیشنهاد را تقریباً قابل رأی نمی دانم و مذاکرات را خانه می دهیم این فرمایشات موافقین است که مذاکره کردند .

اما بنده چرا مخالفم برای همان فرمایشاتی که آقایان فرمودند که قانون باید

اجرا بشود هر آدمی بمقتضای بنده باید ملتفت باشد و بدانند که اجراء شدن قانون قابل رای نیست.

مثلاً رای بگیریم که قانون اجرا شود یا خیر یا اینکه رای بگیریم که حالا روز است یا خیر البته میگویند روز است یا اینکه رای بگیریم که حالا شب است رای نمی‌خواهد البته هر وقت که شب آمد شب است.

پس بنا علی ذلک عقیده بنده این است که این پیشنهاد قابل رای گرفتن نیست و در مقابل نص صریح قانون سابق مجلس حجت است.

بر فرض اینکه بگوئیم غیر قابل رای است آنوقت اسباب عسرو حرج در مجلس لازم می‌آید برای اینکه در هر ماده اختلافات در صراحت و عدم صراحت تولید می‌شود بهترین چیزها همان مثلی است که آقای شیروانی فرمودند راجع بماده ۱۲ ماده ۱۲ را بنده صریح می‌دانم که باید لوایح و مطالب و پیشنهاد است برود بشباعت ولی در این جا دو ساعت وقت مجلس را صرف کردند برای خاطر اینکه یکی از آقایان می‌فرمودند عبارت ماده صریح است بعضی‌ها می‌فرمودند خیر لویح یا طرح یا مطب لازم نیست برود بشباعت و در اینخصوص صحبت‌های زیادی شد پس اگر بنا بشود این پیشنهاد را که آقایان در خصوص آن صحبت میکنند این را قابل رای بدانند و رای بگیرند بنده عقیده ام این است که اسباب عسرو حرج در هر لایحه و ماده لازم می‌آید که در مجلس دو ساعت یا سه ساعت یا یک روز وقت مجلس را تلف کنیم که صریح است یا نه یکی بگوید از روی این فلسفه صراحت دارد دیگری بگوید که از روی آن فلسفه صراحت ندارد پس عقیده بنده این است که این مسئله بکلی مسکوت عنه نباشد و باید در مجلس رای در باره اش گرفته نشود (مثل اینکه بگویند آفتاب روشن است این رای لازم ندارد) از اینجه بنده مخالف هستم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

آقا میرزا علی - بنده موافقم و عرض میکنم این يك امر مسلمی است سابقه که مخالف با قانون باشد قائم مقام قانون نیست و هیچ محتاج به بحث هم نیست مسلم است و البته نایستی هم رای داده شود که این قانون قانون است و مطاع است این مسئله مسلم است لیکن حرف در اینجا است که این گلمه (ظاهر) که اینجا نوشته شده مورد بحث واقع شده که شاید يك سابقه باشد در مقابل ظاهر قانون. مقصود از ظاهر چیست ؟

مقصود از ظاهر آن معنای اولی یعنی آن معنایی است که اول انسان بآن منتقل میشود و معنایی است که اول و مقدم بر همه

چیز بنده انسان میرسد مقصود از ظاهر معنی غیر باطن مقصود از ظاهر یعنی آن چیزی که محتاج نباشد شائبه تفسیرش کنید یا تفسیرش کنید و بالاخره معنایش همان نص است در هر صورت اگر چنانچه يك سابقه رضای بود در مقابل يك ظاهر بگوئید قابل تشکیك و تردید باشد اولاً اگر آن سابقه را بمنزله تفسیر قراردادیم و مدون شد آن سوابقی را که در مقابل يك همچو ظاهر قانونی است و به دست و کلا داده شد این يك قانونی است تازه و این و کلائی هم که از ولایات آمده اند و عادتاً نباید و کلائی سابق باشند و يك مردم تازه هستند که در هر جمع شده اند این قانون را مدوناً دیدند که بمنزله تفسیر است اما شما میدانید که سابقه مدون نیست و فرضاً دوره چهارم سیری شد يك عده و کلائی تازه دوره دوم جمع شدند هیچ نمی‌دانند دوره دوم و سوم چه سابقه‌هایی در مجلس بوده و چه کرده اند آیا يك چیزهایی که يك مردمی میدانند و نمی‌توانند بدانند برای آنها حجت است ؟ من نمیدانم سابقه چه چیز است این نصوص قانونی که ما اینجا داریم اگر يك چیزش اسباب تشکیك و تردید شد باید آن را مطرح کنند در آن مذاکره کنند و رفع تردید از آن ماده بنمایند یا تفسیر بکنند این بود عرایض بنده و دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای آقا شیخ محمد علی مخالفند ؟

آقا شیخ محمد علی طهرانی - بلی مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

آقای شیخ محمد علی - خیلی متأسفم از اینکه این موضوع که چندین قابل اهمیت نیست در مجلسی که ساعتی شاید ده هزار تومان مخارج آن میشود مذاکره شود مفهوم با مصداق فرق دارد بنده اختلافاتی بین آقایان و کلا مشاهده می‌کنم که اختلافات مصداقی است نه مفهومی این مسئله مسلم است که سه زاویه مثلث مساوی با دو قائمه است

اعم از اینکه رای بدهند که مساوی با چهار قائمه است برای ندهند

این مسئله مسلم است در مباحث الفاظ عمل در مقابل نص حجت نیست عمل در مقابل ظاهر حجت است و همین ظاهر است و هم چنین عمل در مقابل مجمل مبین مجمل است پس در اصل کلی هیچ مورد گفتگو نباید بشود اما در جزئیات که آیا این عمل مخالف این ماده است و این ماده نص است یا ظاهر است یا مجمل است ؟

در این موضوع باید گفتگو بشود پس بنا بر این پیشنهاد بنظر من موضوع ندارد خاصه که تعبیر بلفظ ظاهر شده است اعمال سابقه در مقابل ظاهر حجت است ولی اعمال سابقه در مقابل نص حجت نیست و اعمال سابقه در مقابل مجمل حجت است اما کدام مواد مجمل است ؟ کدام مواد مصرح است ؟ کدام مواد تعارضات را با او مقایسه کنیم.

این موضوع علیحده است پس بنا بر این در مفهوم نباید داخل مذاکره بشویم و قابل رای بدانیم پس از این جهت بنده رد میکنم و مذاکرات را هم کافی میدانم

رئیس - مذاکرات کافی است ؟ نسبت به کفایت مذاکرات مخالفی نیست .

(بعضی از نمایندگان - خیر)

سردار معظم خراسانی - بنده يك سوالی فقط داشتم ؟

رئیس - از کی سردار معظم - از مجلس کرد .

سردار معظم - در این موضوع جلسه برای تفریح تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید

رئیس - آقای حائری زاده از وزارت داخله سئوالی داشتید ؟

حائری زاده - خیر .

رئیس - آقای قائم مقام الملك (اجازه)

قائم مقام الملك - بنده از وزارت داخله سئوال ندارم از وزارت مالیه سئوال داشتم .

رئیس - بلی از وزارت مالی سئوال داشتید . بفرمائید

قائم مقام الملك - مدت چند ماه است که سیگار بهادر رشت متحصن هستند در مسجد صقی ۰۰۰ و چند دفعه هم مرضی در مجلس عرض کرده اند و بعضی‌ها هم نوشته اند .

میخواستم به بینم در این موضوع اقدامی شده است ؟

معاون وزارت مالیه - تعصن و نظار سیگارها در گیلان در باب تفاوت میزان بوده است که در نرخ عوارض نوتون از آن مطالبه میشده و بالاخره در بین خود اهالی که تفاوتی در کار فروششان است ترتیب داده شده است بار ضایع آن قسمتی که تعصن متظلم شده اند کار انجام گرفته است

قائم مقام الملك - از تعصن خارج شده اند . یا هنوز متقاعد نشده اند ؟

معاون وزارت مالیه - از ادایه محل خبر داده اند که متقاعد شده و رضایت خاطر آنها بعمل آمده است

قائم مقام الملك - باز هم عرایض آنها بمجلس میرسد .

معاون وزارت مالیه - بودجه تفریح و تفریح سیچقان بیل وزارت جنگ را تقسیم میکنم بودجه تفصیلی هندالسنه سیچقان بیل مستشار های مالیه است که تقسیم میکنند .

رای بگیریم باین پیشنهاد آقایان این پیشنهاد را تصویب میکنند قیام زور (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - رد شد .

اجازه میفرمائید تنفس داده شود . ولی قبل از اینکه تشریف بفرمایید داشتم در موقع تنفس کمیسیون‌هایی که عرب میکنم بایستی تشکیل شده و هیئت ریش شان را معین کنند : کمیسیون خارجه کمیسیون نظام : کمیسیون داخله : کمیسیون قوانین مالیه : کمیسیون عدلیه : این کمیسیون ها در موقع تنفس تشکیل میشوند هیئت ریش خود را معین میکنند بعد آقایان رؤسا کمیسیونها امروز عصر دو ساعت بنظر مانده تشریف بیاورند اینجا برای این اوقات تشکیل کمیسیونها را بفرمایند .

(در این موضوع جلسه برای تفریح تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - آقای حائری زاده از وزارت داخله سئوالی داشتید ؟

حائری زاده - خیر .

رئیس - آقای قائم مقام الملك (اجازه)

قائم مقام الملك - بنده از وزارت داخله سئوال ندارم از وزارت مالیه سئوال داشتم .

رئیس - بلی از وزارت مالی سئوال داشتید . بفرمائید

قائم مقام الملك - مدت چند ماه است که سیگار بهادر رشت متحصن هستند در مسجد صقی ۰۰۰ و چند دفعه هم مرضی در مجلس عرض کرده اند و بعضی‌ها هم نوشته اند .

میخواستم به بینم در این موضوع اقدامی شده است ؟

معاون وزارت مالیه - تعصن و نظار سیگارها در گیلان در باب تفاوت میزان بوده است که در نرخ عوارض نوتون از آن مطالبه میشده و بالاخره در بین خود اهالی که تفاوتی در کار فروششان است ترتیب داده شده است بار ضایع آن قسمتی که تعصن متظلم شده اند کار انجام گرفته است

قائم مقام الملك - از تعصن خارج شده اند . یا هنوز متقاعد نشده اند ؟

معاون وزارت مالیه - از ادایه محل خبر داده اند که متقاعد شده و رضایت خاطر آنها بعمل آمده است

قائم مقام الملك - باز هم عرایض آنها بمجلس میرسد .

معاون وزارت مالیه - بودجه تفریح و تفریح سیچقان بیل وزارت جنگ را تقسیم میکنم بودجه تفصیلی هندالسنه سیچقان بیل مستشار های مالیه است که تقسیم میکنند .

لا یحیه پیشنه‌های است در باب الصاق تمبر بعرایض و غیره که تقدیم مجلس می‌کنم .

لا یحیه پیشنه‌های است در باب اینکه دولت بتواند حقوق ارباب حقوق را در مقابل مالیات آنها محسوب دارد این مسئله چون در مقابل يك ماده از قانون محاسبات عمومی ممنوع است و نظر باینکه اسباب اشکال برای وزارت مالیه بوده است و سبب تأخیر پرداخت حقوق ارباب حقوق شده است .

باینجه لایحه تقدیم شده است که اگر از تصویب مجلس بگذرد آسایش آنها بعمل خواهد آمد .

لا یحیه دیگری است که تقدیم میشود تقاضای اجازه پرداخت يك دوازدهم برای حقوق ادارات میشود که از مضیقه بیرون بیایند و بتوانند وظایف مرجوعه خود را انجام بدهند .

فوریت این لایحه را تقاضای کنم .

رئیس - لایحه اولی و دومی راجع بکمیسیون بودجه است .

لا یحیه سومی راجع بکمیسیون مالیه است ولی لایحه چهارم را باید آقایان تکلیفش رامعین بفرمایند .

(يك نفر از نمایندگان - لایحه چهارم راجع به چیست ؟)

رئیس - لایحه چهارم راجع بان است که مستوری و شهریه بگیرها مستمر یا نشان در دعوض مالیات حساب نکنند گمان می‌کنم هم راجع به کمیسیون قوانین مالیه است و هم راجع بکمیسیون بودجه

آقای آقا سید یعقوب .

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خواستم همین فرمایش آقای رئیس را عرض کنم که چون دو جنبه دارد ممکن است بهر دو کمیسیون رجوع شود .

رئیس - مخالفی ندارد (گفته شد - خیر)

(لایحه تقدیمی اخیر بشرح آتی قرائت شد)

بتاریخ ۹ جوزا مقام محترم مجلس مقدس شورای ملی لازم دید توجه مخصوص و عاجل آقایان نمایندگان محترم را باین نکته جلب نماید که هر گاه اجازه پرداخت مخارج فوری و لازم بدون تأخیر پرداخته شود و محققاً دچار خسارات معتابهی خواهد گردید .

معاون وزارت مالیه - از ادایه محل خبر داده اند که متقاعد شده و رضایت خاطر آنها بعمل آمده است

قائم مقام الملك - باز هم عرایض آنها بمجلس میرسد .

معاون وزارت مالیه - بودجه تفریح و تفریح سیچقان بیل وزارت جنگ را تقسیم میکنم بودجه تفصیلی هندالسنه سیچقان بیل مستشار های مالیه است که تقسیم میکنند .

دو برج از سال میگذرد هنوز جز پرداخت يك دوازدهم بودجه سند ماضیه اعتباری تصویب نشده است و وضعیت روبرو خاتمه می‌رود و وزارت مالیه مجبوری برای پرداخت مخارج ثور و جوزا ندارد و امید این هم نیست که اعتبارات هندالسنه سیچقان بیل در مدت قلبی بتصویب برسد بنا بر این مقتضی است مواد پیشنهادی ذیل را بفقوریت تصویب فرمایند که بموقع اجرا گذاشته شود .

ماده اول مادام که اعتبارات بودجه سنه سیچقان بیل (۱۳۰۳) بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده وزارت مالیه مجباز خواهد بود مخارج فوری و ضروری وزارت خانهها و ادارات دولتی را بمتناسب بودجه های مصوبه (۱۳۰۲) کارسازی دارد

ماده دوم - مخارجی که در بودجه پیشنهادی وزارت خانهها و ادارات دولتی برای هندالسنه سیچقان بیل منظور نشده باشد از این قانون استثناء خواهد بود

ماده سوم - پس از تصویب بودجه ها مبالغ پرداختی بموجب این قانون در مقابل اعتبارات مربوطه هر بودجه محسوب و منظور خواهد گردید .

رئیس الوزراء - رضا وزیر مالیه : محمود مدبر الملك رئیس - تقاضای فوریت شده است نسبت بفقوریت مخالفی دارد یا ندارد؟ آقای حائری زاده

(اجازه)

حائری زاده - لایحه بودجه تقریباً يك شور بیشتر ندارد خودش وقتی که از کمیسیون بیرون آمد محتاج بشور ثانی نیست اگر فوریت بیشتری را تقاضا دارید این لایحه تا بطبع و توزیع نشود مانعیتوانیم نظریه خود را اظهار کنیم . . .

خوب بود اگر فوریتش را بطلان داشتید یکماه بیشتر این لایحه را تهیه کنید بیاورید چون مجلس مدت مدیدی است افتتاح شده و از بیکاری بیکهفته تعطیل داشت و من معتقد نیستم يك لایحه باین مهمی فی المجلس درش مذاکره بشود

معاون وزارت مالیه - این لایحه مشتمل بر يك بودجه تفصیلی یا اجمالی نیست يك قسمت از بودجه ها تقدیم مجلس شده است و بقیه هم تدریجاً تقدیم میشود و سابقاً هم مجلس اجازه فرموده و تصویب فرموده است که وزارت مالیه يك دوازدهم از ابیات برج حمل بپردازد نظر باینکه برای پرداخت برج تا بودجهها نگذشته است (البته وزارت مالیه بدون تصویب مجلس نمی‌تواند چیزی بدهد)

چنانچه از برج حمل تا بحال دو ماه می‌گذرد نسبت بمخارج ضروریه ادارات که عدم پرداختی اسباب تأخیر و زحمت خواهد شد این است که تقاضای کنم اجازه بفرمائید يك دوازدهم را بپردازند تا این

کادارات بتوانند کارهایشان را ادامه بدهند. رئیس - مقصود آقای معاون اینست که در همین جلسه امروز مذاکره شود و تکلیفش معین شود؟

یا اینکه يك شور بشود ؟ اگر مقصود يك شور است که تحصیل حاصل است . اگر فوریت قسم دیگری است باید بفرمائید تا تکلیفش معین شود.

معاون وزارت مالیه - تقاضای فوریت بنده راجع بمذاکره در همین جلسه است .

رئیس - آقای حاج عزالمالك (اجازه)

حاج عزالمالك - بنده موافقم .

رئیس - آقای عماد السلطنه .

(اجازه)

عماد السلطنه - بنده با فوریتش مخالفم و با طرز فهم که نوشته شده است مخالفم اگر وزارت مالیه باز لازمی بدانند که يك برج دیگر هم پرداخته شود ممکن است که يك ماده واحد پیشنهاد نمایند که برج ثور هم مطابق سال گذشته يك دوازدهم تصویب شود . موضوع حقوق را بنده موافقم و گمان می‌کنم که سایر آقایان هم موافق باشند و ضمناً بودجه تفصیلی خودشان را تقدیم مجلس نمایند الان در کمیسیون بودجه فقط يك بودجه تفصیلی بیشتر نیست آنچه بود چه وزارت خارجه است

بودجه وزارت مالیه و سایر وزارت خانه ها هنوز نرسیده بودجه وزارت جنگ هم حالا تقدیم مجلس شده است در عوض این کار بهتر است بودجه تفصیلی وزارت مالیه را بدهند کمیسیون هم گمان میکنم تا آخرین برج موقوف شوند تصفیه به کنند برای این که در کمیسیون يك اشل و يك ترتیب مذاکره هست که بعد از این کمیسیون تصمیم گرفته بودجه هارا از آنرو بگیرند و ممکن است بودجهها خیلی زود بگذرد معاون وزارت مالیه باینکه بطور اجمال تقاضا شده است برای این است که پرداخت برج حمل مطابق میزانی بوده است که در برج حوت سنه گذشته پرداخته شده و برای برج آتیه هم بهمان نسبت خواهد بود . این مسئله خاطر مجلس محترم را کاملاً تأمین می‌کند که اضافه پرداخته نخواهد شد و آنچه پرداخته میشود عبارتست از معادل همان بودجه برج حوت سال گذشته و مخصوصاً نسبت مسائل ضروری و فوری بسا می‌شود که مخارجی از ابیات برج گذشته که ثور بوده است و هنوز اجازه پرداختش داده نشده معطل مانده است الان هم در در برج جوزا هستیم ممکن است تا بودجه تفصیلی بگذرد يك مخارجی بر بخوریم و در همه ماهه و هر چند روزی ممکن است برای اینکه بودجههای تفصیلی نگذشته است محتاج بيك چنین تقاضایی بشویم باین جهت است که اجمالاً

يك چنین تقاضایی شده بود چه های تعضیلی هم تقدیم شده است و بقیه هم تقدیم میشود البته کمیسیون بودجه هم کمال مراقت را دارند که این بودجهها زودتر بگذرد دولت هر روز محتاج بتکرار این قبیل تقاضا ها نباشد .

رئیس - آقای اخگر مخالفند ؟

اخگر - بلی بنده با طرزیکه در این لایحه تگارش یافته است مخالفم برای اینکه دلیل می‌آورند .

که حالا اول برج جوزا است و هنوز بودجهها تصویب نشده است در صورتیکه همین امروز یکی از بودجههای تعضیلی را بمجلس تقدیم میکنند و موافق قانون اساسی باید سه ماه بآخر سال قبل مانده بودجه های تفصیلی را تقدیم بکنند بنده نمیدانم چرا وزارت مالیه قبل از اینکه سال تمام شود بودجهها را تدوین و حاضر نکرده است که کمیسیون بودجه هم زودتر شروع بکند و بودجه ها را تمام کند و اگر باین ترتیب بگذرد ممکن است دو ماه سه ماه دیگر يك بودجه دیگر بیاورند باز اظهار کنند يك دوازدهم دو دوازدهم دیگر لازم است و تقاضای فوریت بکنند

رئیس - حاج عزالمالك (اجازه)

حاج عزالمالك - امروز دهم برج جوزا است و دو سه ماه بآخر سال مانده مجلس شورای ملی متعقد نبوده است که مصلحت بودجه خودش را مطابق قانون که اظهار کردند تقدیم کنند .

مجلس نبوده است که تقدیم کند . البته آقایان تصدیق میفرمایند که بعضی مخارج ضروریست که اگر مجلس شورای ملی بموقع تصویب نکند عدم پرداخت آنها باعث عکس عایدات میشود تنها وزارت مالیه نیست که اینجا مثل آورده شده است از ابیات مأمورین مالیات غیر مستقیم و غیره تنها مخارج ملکیتی نیست مخارج قشونی خودش مخارج قسمتی است که میدانیم اگر موقع حقوق سرباز را ندهند که قسمت عمده راجع بهماش یونسیه آنهاست آنوقت معلوم است حال سرباز خواهد بود .

باز هم وزارتخانه های دیگر رامیشود مثل آورد مثل وزارت فوائد عامه اگر خرج راه آهن تبریز با بیله بازار پرداخت شود بموجب چه قانون وزارت مالیه میتواند اجازه بدهد که سوخت این راه آهن را بپردازند ؟

این يك قبیل مخارجی است که حتمی و قطعی است و اگر ما اجازه ندهیم یا باید بگوئیم تمام ادارات تعطیل کند و همین طور بمانند یا اینکه ناچار برخلاف قانون این مخارج میشود که نباید همچو چیزی را اقرار کرد .

البته نباید بدون رای مجلس شورای ملی هیچ خرجی نکنند و

قانونی سجل احوال را تقدیم مجلس شورای ملی میکنم . . .

این لایحه باینکه در مقدمه خیلی بطور ساده نوشته شده است محتوی تقریباً بیست و هفت ماده است و قبل از اینکه برود بکمیسیون خاطر آقایان را مسبوق کنم که خیلی سهل الاجراست و از برای دولت گذشته از این که خیلی منافع دارد هیچ وجه ضرر بودجه هم ندارد تقدیم میکنم رئیس- بکجا باید مراجعہ شود

مدرس بکمیسیون داخله دست غیب سئوالی از وزارت نواید عامه دارم اجازه میفرمائید؟ رئیس تکلیف این لایحه تمام بشود بعد- آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب- بنده عقیده ام این است که بکمیسیون داخله مراجعه بشود برای اینکه مأمور اجرائش بلدیہ و نظمیہ است.

رئیس آقای سردار معظم (اجازه) سردار معظم- بعقیده بنده یکی از لواجیحی است که باید شعب رجوع بشود تا در آنجا ابتداء در اصل لایحه یک تبادل نظری بشود و تصور میکنم که در خود شعب هم تصمیم گرفته شود که بکدام کمیسیون رجوع بشود چون یک قسمتش مربوط بکمیسیون داخله است یک قسمتش راجع بکمیسیون عدلیه است و جنبه مشترک دارد باید برود بشعب

(بعضی از نمایندگان صحیح است) رئیس- آقای اخگر (اجازه) اخگر - بنده موافقم با آقای سردار معظم رئیس- عقیده آقای آقا سید یعقوب این بود که برود بکمیسیون داخله.

آقا سید یعقوب- جواب آقای سردار معظم را بربروز اینجا دادم حالا یک فرمایشاتی کردند که مخالف بود با این حرفها . . . (صدای زنگ امر بسکوت) رئیس- رأی میگیریم به پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب که مراجعه شود به کمیسیون داخله آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند) رئیس- تصویب شد - نسبت به کمیسیونهای موجوده دیگر پیشنهادی نیست پس بالطبع میروند بشعب آقایان را از آقای وزیر معارف سئوالی دارند؟

داور- بله رئیس- بفرمائید داور - سؤال بنده راجع بود به مدرسه صنایع مستظرفه مدرسه صنایع مستظرفه در تحت ریاست آقای کمال الملک است که گمان میکنم تصدیق همه آقایان یکی از وجودهای نادر این مملکت است در این مملکت یک

خدماتی کرده که ما باید تقدیس کنیم در این اواخر شنیده ام که یک اشکالی برای شخص ایشان پیش آمده است و تصور می کنم همه آقایان نمایندگان موافق باشند که نباید گذاشت یک وجودی مثل آقای کمال الملک بعد از زحماتی که کشیده اند موجب تأثرشان فراهم بیاید خواستم به بینم که آقای وزیر معارف در این خصوص چه اقدامی کرده اند؟

وزیر معارف - با شرحی که آقای داور در مراتب علم و هنرهای کمال الملک بیان فرمودند بنده هم شخصاً هم از طرف وزارت معارف کاملاً موافق و همراه هستم البته همه آقایان میدانند که آقای کمال- الملک استعداد فطری خود را با جهزحمات و چه فداکاریهایی با تمام مکتسبات عالیه آراسته اند و در این مدت چه زحماتی را متحمل شده اند تا این که این مدرسه

باین پایه حالیه رسیده (با فقدان وسایل لازم برای حفظ آن) البته این قبیل اشخاصیکه صاحب این هنر عالی هستند حساس می شوند اگر حساس نمی شدند از قلم ایشان این بدایع صنعت هم تراوش نمی کرد . در چند سال قبل بهمین ملاحظه یعنی برای حفظ مقام ایشان و اعتبار ایشان یک فرآنی صادر شده است که ایشان را معارف و وزارت صنایع مستظرفه کردند و چون اجرای این فرمان مخالفتی با قانون اداره معارف دارد از طرف مالیه یک مشکلاتی حقا پیش آمد بنده برای رفع آن مشکلات در همین چندروزه دوسه ماده الحاقیه قانون اداری وزارت معارف پیشنهاد خواهم کر و البته اگر آقایان تصویب کردند رفع همه جور دلنگیهای ایشان میشود و مشغول کار خودشان خواهند شد.

رئیس- آقای داور (اجازه) داور- بنده تشکرمی که ام نظر موافقتی که آقای وزیر معارف فرمودند یک سئوال دیگری که بنده دارم راجع است بمعلمین . در مجلس چهارم قانون استخدام کشوری تصویب شد و در همان وقت مجلس یک قانون استخدامی از برای معلمین بوسیله کمیسیون مخصوص تعیین کرد این مسئله نشان میداد که نظر مجلس اینست که برای معلمین یک قانون استخدامی غیر از قانون استخدام کشوری باید تهیه کند.

با وجود اینکه این رویه و رفتار مجلس نشان میداد که قانون استخدام کشوری شامل معلمین نیست در وزارت معارف یک اشکالاتی از طرف وزارت مالیه در این موضوع شد و وزارت معارف هم ناچار شد که یک عده از معلمین را مشمول قانون استخدام کشوری بنماید و کترات کند و اسباب زحمت غالب معلمین از این حیث فراهم می شد بعد وقتی که مجلس مفتوح شد مخصوصاً وقتی که دولت پروگرام خودش را بمجلس تقدیم کرد در آن پروگرام نوشته بود (تهیه و تقدیم پیشنهاد

راجع بقانون استخدام معلمین) بنده تصور میکنم که جای هیچ شبهه نمی ماند . برای اینکه هم مجلس چهارم معلمین را از این قانون مستثنا کرده بود و هم دولت خودش تصور کرده بود که یک قانون استخدام جداگانه برای معلمین باید وضع کرد . در این صورت نباید همان اشکالات سابق را تعقیب کرد و معلمین را در زحمت انداخت با اینحال باز بنده می شوم که اقداماتی شده و اسباب زحمت معلمین را فراهم می آورند میخوام به بینم در این خصوص وزارت معارف چه نظریاتی دارند و وزیر معارف همانطوری که نماینده محترم اظهار فرمودند در موقع وضع قانون کشوری این مطالب خاطر نشان اغلب شده بود که برای معلمین باید یک قانون دیگری مدون شود و آن قانون هم تدوین شده است و تا دوسه روز دیگر تقدیم مجلس خواهد شد و آن مشکلاتی که ایشان متذکر شدند در اول سال پیش آمد و تقاضای کترات و غیره میشد و اسباب زحمت آقایان معلمین می شد ولی تا انداز قرفع شد و حقوق برج حمل آنها هم تأدیہ شده بدون اینکه مشکلی پیش بیاید .

سهام السلطان- بنده سئوالی از وزارت مالیه داشتم . . . رئیس- تذکر داده اید . سهام السلطان- بله بله . رئیس- بفرمائید .

سهام السلطان- در چهار پنج ماه قبل که بنده در عراق بودم اداره مالیه برای اینکه مالیاتی از جهت مالیات غیر مستقیم بر عایداتشان بیفزایند یک ترتیبی جدید معمول کرده بودند یعنی در هر روزی یک مقداری تریاک باندروول شده بهر قهوه خانه تقسیم میکردند . این تریاک را مأمورین مالیه هر روز صبح صبح میبردند به قهوه خانه و تحویل بقهوهچی میکنند و پول آنرا همان قیمت معمولی از قهوهچیها میگیرند در صورتیکه تصدیق میفرمائید مخارج گذرانان در روز منحصر است بیک منابع جزئی که عایداتشان بشود و این تریاک که با آنها تحویل میشود چون چندان مصرفی ندارد میخورند که یک مبلغی کسر بکنند و با شخص بفروشند و پول آنرا بوزادت مالیه بدهند . همانوقت آنها آمدند شکایت کردند و من اظهاری کردم اداره مالیه متعذر به بعضی عذر باشد که چون وزارت مالیه تکلیف عایدات را خواسته مامم تکلیف عایدات این تریاکها را تقسیم می کنیم این بود که آنها توسط بند یک شرحی بوزارت مالیه نوشتند و تقریباً چهار پنج ماه است که شکایاتی بوزارت مالیه شده است ولی نتیجه گرفته نشده است و الساعه هم این تریاک را بقهوهچیها تقسیم میکنند و این پول را میگیرند در صورتیکه گمان میکنم هیچ جای نظامنامه اداره تجدید و هیچ جای قانون این حق را بوزارت مالیه نداده است میخواستیم به بینم از روی چه عاقله این ترتیب مجری شده و بعد از این هم از این قبیل عملیات مالیه جلوگیری می کنند یا نه ؟

معاون وزارت مالیه - مسئله تجدید تریاک بطور کلی فی نفسه یک امری است که خودش بخودی خود مشکلاتی تولید می کند زیرا جنس یک جنسی است قابل قاچاق و جلوگیری از قاچاق آتیه نهایت اشکال را دارد کلیه نظامات و مقرراتی که بنظر اداره میرسد در صدد است آنها را تدوین نمود و برای جلوگیری از قاچاق معمول دارد وزارت مالیه هم فلسفه این را کاملاً در نظر دارد و مقصودشان این نخواهد بود که در جلوگیری از قاچاق نتیجه ازدیاد مصرف بشود بلکه مقصود تجدید و حتی الامکان کم کردن است ولی علی العجله آن مقداری که مصرف میشود بطور قاچاق معلوم است که این در مقابل عوارضی است که بآن تعلق گرفته و این مسئله تعلق یک ضرری بدولت وارد می آورد و باید جلوگیری کرد و برای این قبیل چیزها و یک نظام نامه که برای این قبیل چیزها و در وزارت مالیه معمول است یک عملیاتی می کنند گاهی اتفاق می افتد در ضمن عمل یک چیزهایی بنظر میرسد که وزارت مالیه برای رفع قاچاق داشته است یک تدابیری دیگری نتیجه بدهد ولی در هر صورت منظور وزارت مالیه بطور کلی همین است که عرض می کنم من جمله یکی این است که بطور کلی در ولایات مخصوصاً در دهان و قصبات بخصوص در قهوه خانه ها غالباً تریاک می که مصرف میشود آن تریاک قاچاق است.

و مأمورینی از طرف اداره برای این معین شده است که تریاک بدون باندروول در دست کسی نباشد مخصوصاً در قهوه خانهها تقشبات شده و تریاک بدون باندروول در آنجا زیاد دیده شده است و وزارت مالیه ناچار شده است که مآخذ کار را بدست بیاورد و بیشتر دیده شده است که مآخذ این کار خود قهوهچیها هستند .

خودشان عامل قاچاق هستند مأمورین مالیه بهتر دانسته اند که قهوه چی را مکلف بکنند تا تریاک بدون باندروول خودشان بیاورند در اداره باندروول کنند و بمصرف برسانند با اینکه معادل مقداری که میگویند در آن قهوه خانه مصرف می شود تقاضا کنند، مأمورین مالیه تریاک با باندروول بآنها بدهند زیرا که در هر حال یک مقداری تریاک بدیختانه مصرف می شود حالا که مصرف میشود و ترتیب دیگری هم بمیان نیامده است که از میان برود ناچار باید سعی کرد که بی باندروول مصرف نشود این کار در اغلب از نقاط هم اجرا شده و پیشرفت هم کرده است و احضارهایی که در دست دارند توانسته اند مقداری از قاچاق را جلوگیری کنند منتهی این است قهوهچیها و کسانی که بموجب تقاضای خودشان تریاک بآنها میدهند برای

که فرار کنند از این طریق که اتخاذ است و تریاک بدون باندروول مصرف کنند بک شکایت هائی میکنند و ممکن است این شکایات موارد عدیده هم در وزارت خانه داشته باشد و در اغلب موارد تعقیب شده است معلوم شده است اشکال را دارد کلیه نظامات و مقرراتی که بنظر اداره میرسد در صدد است آنها را تدوین نمود و برای جلوگیری از قاچاق معمول دارد وزارت مالیه هم فلسفه این را کاملاً در نظر دارد و مقصودشان این نخواهد بود که در جلوگیری از قاچاق نتیجه ازدیاد مصرف بشود بلکه مقصود تجدید و حتی الامکان کم کردن است ولی علی العجله آن مقداری که مصرف میشود بطور قاچاق معلوم است که این در مقابل عوارضی است که بآن تعلق گرفته و این مسئله تعلق یک ضرری بدولت وارد می آورد و باید جلوگیری کرد و برای این قبیل چیزها و یک نظام نامه که برای این قبیل چیزها و در وزارت مالیه معمول است یک عملیاتی می کنند گاهی اتفاق می افتد در ضمن عمل یک چیزهایی بنظر میرسد که وزارت مالیه برای رفع قاچاق داشته است یک تدابیری دیگری نتیجه بدهد ولی در هر صورت منظور وزارت مالیه بطور کلی همین است که عرض می کنم من جمله یکی این است که بطور کلی در ولایات مخصوصاً در دهان و قصبات بخصوص در قهوه خانه ها غالباً تریاک می که مصرف میشود آن تریاک قاچاق است.

و مأمورینی از طرف اداره برای این معین شده است که تریاک بدون باندروول در دست کسی نباشد مخصوصاً در قهوه خانهها تقشبات شده و تریاک بدون باندروول در آنجا زیاد دیده شده است و وزارت مالیه ناچار شده است که مآخذ کار را بدست بیاورد و بیشتر دیده شده است که مآخذ این کار خود قهوهچیها هستند .

خودشان عامل قاچاق هستند مأمورین مالیه بهتر دانسته اند که قهوه چی را مکلف بکنند تا تریاک بدون باندروول خودشان بیاورند در اداره باندروول کنند و بمصرف برسانند با اینکه معادل مقداری که میگویند در آن قهوه خانه مصرف می شود تقاضا کنند، مأمورین مالیه تریاک با باندروول بآنها بدهند زیرا که در هر حال یک مقداری تریاک بدیختانه مصرف می شود حالا که مصرف میشود و ترتیب دیگری هم بمیان نیامده است که از میان برود ناچار باید سعی کرد که بی باندروول مصرف نشود این کار در اغلب از نقاط هم اجرا شده و پیشرفت هم کرده است و احضارهایی که در دست دارند توانسته اند مقداری از قاچاق را جلوگیری کنند منتهی این است قهوهچیها و کسانی که بموجب تقاضای خودشان تریاک بآنها میدهند برای

خانه مصرف کند شاید کسی در آنجا نرود و اگر کسی رفت خودش تریاک داشته باشد بنده استدعا می کنم که چون بر خلاف نظامنامه است و یک تحمیلی است جلوگیری بفرمائید که بیش از این نسبت بمردم تعجیل نشده باشد .

رئیس- گمان می کنم این تقاضائی که میفرمائید از حد و سؤال خارج است . سهام السلطان - مقصود جلوگیری است . معاون وزارت مالیه - بنده در ضمن عرایض خودم مخصوصاً متذکر شدم که تعجیلی بر قهوه چیها نشده است . یعنی وزارت مالیه و ادارات مالیه هیچ رضای نبوده اند که از طرف مأمورین تعجیلی بقهوهچیها بشود بلکه حتی الامکان و برخلاف قانون نشود و اگر اتفاقاً موردی پیش آمده است که قهوه چی بایک دلایلی فرض کرده اند .

که این مسئله تعجیل است و البته رعایت میشود تعجیل هم نشده و نخواهد شد . رئیس- آقای سردار معظم . (اجازه)

سردار معظم - بنده مخصوصاً برای عرض سؤال خودم اینجا آمده ام برای اینکه اخلاقاً پیدا بکنم که از نمایندگان دولت درخواست کنم که جواب را در پشت تریبون بدهند - برای اینکه جواب آنجا شنیده نمیشود این سؤال بنده هم راجع بهمین مطلب است که یکی از فرمایشات را آقای سهام السلطان اظهار فرمودند در موقعی که قانون تجدید تریاک می گذشت نظر مقنن این بود که در ظرف هفت سال که مدت کافی شمرده می شد برای اخطار بمبتلایان باین بلیه که باز زیاد کردن مالیات متدرجاً کار را بجائی برسانند که بالاخره در انقضاء مدت اعلان منع کشت و زرع تریاک بشود مقصود اصلی مقنن این بوده و خیال می کنم که دولت ایران یک تقلبات بین المللی هم در این باب داشته باشد متدرجاً این اصل و نظر مقنن از بین رفته و مالیاتی که از تریاک گرفته میشود از نقطه نظر جلب یک عایدی است و پیدا کردن این عایدات برای تعدیل بودجه مملکت حالا بنده عرض می کنم که این مطلب مخالف تصمیم مقنن است کار ندارم ممکن است باین نظر هم موافق باشم پس باید این اصل را در روی یک پایه گذاشت که قابل تحمل برای مردم باشد و حتی الامکان مردم در ضمن تأدیہ این مالیات در رفاه آسایش باشند

کسانیکه در ولایات بوده اند مسبوق هستند (و این نکته را هم در بین عرض خودم تذکر می فرمایم بدهم) که مقصود از سئوال و جواب نباید این باشد که مخصوصاً بهر قیمتی که باشد من مقصود خود را گفته باشم و در جواب هم بهر قیمتی که باشد بشنوم یعنی سیاه را سفید و سفید را سیاه کرده باشم خیر اینها یک درد های مملکتی است که باید مشترکاً حل بشود بنده بنمایند وزارت مالیه عرض می کنم در ولایات ایران از طرف مأمورین مالیات غیر مستقیم عموم مأمورین تجدید تریاک خصوصاً بمردم تعدیاتی که میشود میشود و بالاخره این تعدیاتی که میشود جلب تنفر و جلب عدم اعتماد و عدم رضایت رانست بدولت مرکزی می کنند در صورتی که مقتضی نیست و بعقیده بنده مادام که قوانین و نظامات جاریه که نام لزوم تقشبات حق میدهد به مقتضی که با مواجبهای بازده تومان و هیچده تومان استخدام میشوند و اشخاصی نیستند که عاری و مبری باشند از اعمال و اغراض مشخص بسا میشود که برای اعمال غرض بخانه اشخاص محترم وارد می شوند و بدست خودشان تریاک بی باندروول در آن خانه می گذارند برای این که برای صاحب خانه تولید اشکال نمایند و این راهم یقین دارم نه وزیر مالیه و نه معاون و نه مستشار مایل هستند که بنام قانون نسبت بمردم این مملکت تعدیاتی و تجاوزاتی بشود بنده سئوالی که میخواستیم بکنم و این مقدمه اش بود این است که آیا در صورتی که وزارت مالیه بقای این مالیات را لازم بداند (و بنده شخصاً عقیده دارم که ممکن است از محل دیگر این عایدات را پیدا کرد و ممکن است این مالیات را لغو کرد در صورتیکه وزارت مالیه نظر داشته باشد بحفظ این مالیات آیا نظر ندارد که مالیات را از زمینی که تریاک در آنجا بعمل می آید بگیرند ؟ این طریق خیلی آسان تر و ساده تر میشود و عواید دولت هم تقریباً نمیشود و مردم هم از یک سلسله تجاوزاتی که بنام قانون و نظامنامه بآنها تحمیل می شود خلاص میشوند سؤال بنده این است که آیا وزارت مالیه خیال کرده که این مالیات را تعدیل بکند باینکه از زمینیکه در آن تریاک میکارند اخذ نماید یا خیر ؟ و آیا در این باب مطالعاتی کرده اند یا نه ؟ و اگر کرده اند در چه موقع قانون راجع باینکار بمجلس تقدیم خواهند کرد . معاون وزارت مالیه قسمتی را که نماینده محترم در مشکلات و زحماتی که علی العجله در نظامات و قانون تجدید که علی العجله در نظر می آید و شنیده می شود اینها یک قسمت های مسلمی است که مکرر مذاکره شده است

صرف نظر از اینکه چه مقدار از آنها وارد است و چه مقدار از آنها بیشتر باعث شده است که طرز معامله در کشف قاچاق و جلوگیری از قاچاق اصلاً این قبیل چیزها را در بردارد بنده در این خصوص نمی توانم چیزی عرض کنم و البته نظر دولت و عمل دولت همیشه بر این بوده است که نظامات و مقررات دولتی کما یبقی بعمل بیاید مشروط بر اینکه مردم همه راحت باشند مؤدیان مالیات و عوارض هم باشند و عواید هم آنطوریکه باید در صندوق ولت وارد شود این مسلم است و بهمین جهت است که اگر دقت به کنیم نسبت بمالیات تجدید و مخصوصاً تجدید تریاک مقررات و نظامنامهائی که دولت با ادارات مربوطه در نظر گرفته است زیاد تر است تا آن هائی که نسبت بسایر مالیاتها در نظر گرفته است و این که شنیده می شود بعضی مأمورین گاهی از اوقات سوء رفتار دارند و شاید وقوع هم پیدا کرده است که بروند تریاک در خانه کسی بگذارند بعنوان اینکه قاچاق کشف کرده اند و از او جریمه بگیرند بنده منکر این مسئله نمی شوم که ممکن است یک موردی یک همچو چیزی واقع شده باشد ولی تذکر آن عرض می کنم نظر باینکه خود منم مأموریت در ولایات داشتم و نزدیک بودم و در عمل مشاهده می کردم که بسا اتفاق می افتد که این ها تشبثاتی است که مؤدیان مالیات می نمایند حالا می گذریم از این مطلب اصلاح این قضایا را چند چیز می کند آتیم بررور زمان من جمله نظاماتی که باید بموقع عمل بیاید و جزو عادات مردم شود یکی تکمیل انتظامات ادارات است . بدیهی است در ایران انتظامات آن طوریکه باید تکمیل نشده دیگری تهذیب اخلاق مردم است باین که فرار نکنند از انجام مقررات دولتی و عمل بکنند بآنچه که وجدان خودشان و قواعد مملکتی بآنها امر کرده است البته آتوق همه اینها درست خواهد شد و البته این شکایات هم خورده خورده تمام میشود و تخفیف پیدا می کند و مجلس محترم هم محتاج نمیشود باین جزئیات و تقشبات را صرف کند و متوجه میشود در قسمت اصول مذاکره بکنند که یکی از آن اصول قسمتی است که اخیراً نماینده محترم فرمودند و آن مسئله طرز مالیات تریاک است مالیاتی که بتریاک تعلق گرفته است البته از نقطه نظر همان فلسفه ایست که دولت و مجلس و مقنن در نظر داشته و میخواستند بوسیله این عادت مشغوم را از میان بردارند و خلقتی را راحت بکنند و هیچ هم نباید در نظر داشت که از این راه یک عوایدی وارد خزانه دولت بشود ولیکن یک قانونی وضع شده نظاماتی هم مقرر شده در همان قانون و

نظامات گفته شده که باین ترتیب سنواتی تدریجاً يك مبلغی عوارض بگیرند این شد يك مالیات والبته در انقضای مدت هم این امر تمام شده و مقصود مقنن حاصل شده باشد و تجدیدش هم شاید ضرورتی نداشته باشد بجهت این که مقصود اصلی مقنن این بوده است که از میان برداشته شود ولی علت این که تجدید شده است بمناسبت و موجباتی بوده است که هر کس اطلاع دارد می داند و دولت هم ناچار بوده است که این کار را بکند و همین عوارض را در ضمن عایدات ادامه بدهد این قسمت گذشته است اما اینکه چه کنیم نسبت بطرز اخذ این مالیات • طرز وضع مالیات برای تریاك صرف نظر از اینکه کلیه مالیاتها باید تدریجاً از درجات اولیه خودش يك مندرج و تکاملی راسخ کند و راحت تر بشود بطوریکه در جاهای دیگر هم معمول است مخصوصاً برای مالیات تریاك باید يك تصمیمی اتخاذ کرد و این مشکلاتی که هر روز مهمل مذاکره است ما را بیشتر وادار می کند که درصدد باشیم حقیقتاً يك طریقه دیگری را اتخاذ بکنیم که ساده تر باشد برای اینکه هم بهتر این فلسفه را پیش برد و هم مادام که بکلی مقطوع و نقض نشده است آنچه دولت باید اخذ کند بیک طریق بهتری باشد و آن بنظر نماینده محترم شاید این باشد که مالیات تریاك برزراعت و کشت تریاك وضع بشود این بسیار فکر خوبی است بنده عرض نمیکنم که در وزارت مالیه این طریقه اتخاذ شده است لیکن اینهم یکی از شقوقی است که وزارت مالیه برای تریاك در نظر دارد شاید هم منتهی بشود به اینکه این شق را قبول بکند شاید هم حالاً منتهی و لازم نباشد که بنده عرض کنم مشکلاتی در این شق می بینم (بجهت اینکه هنوز ایجاد نشده است) ولی اجمالاً این است در این طریقه که امروز هستیم مشکلاتی هست که همه می دانیم و در این طریقه هم مشکلاتی موجود است از نقطه نظر اینکه مخصوصاً آن فلسفه که مجلس و مقنن و دولت در نظر داشتند آن از میان نمیروند و چون نظر این بوده است که بالاخره بجائی برسد که تریاك را از میانه بردارند و استعمال تریاك از بین برود دولت تا با امروز يك تعهدات بین المللی نکرده است منتهی بر اینکه تریاك را تا چه حدی محدود بکند ولیکن امروزه يك ترتیبی در پیش است که باید دولت وارد بشود و يك تعهداتی را قبول بکند و بهمین جهت است که دولت هم پیش بینی می کند •

برای آتی هم از نقطه آن نظر و هم از نقطه نظر اینکه تدریجاً بتواند کشت و زرع را تبدیل کند بیک چیزهای دیگری که هم از جهت محصول نافع باشد و هم از جهت عایدات

برای دولت تفاوتی نداشته باشد و هم آن سم مهلك از میان برداشته شود و شاید آن قدر زمانی هم لازم نداشته باشیم و در موقعی که لوایحی که در وزارت مالیه تهیه شده است تقدیم مجلس میشود آنوقت در روی آن ممکن است مطالبی که لازم است ایراد بفرمایند •

رئیس - چون وقت گذشته است اگر اجازه میفرمایید جلسه ختم شود •

(جمعی از نمایندگان - صحیح است) رئیس - بقیه سئوالات می ماند برای

جلسه بعد (خطاب بدست غیب) راجع بچه موضوع است؟ اگر راجع بقواید عامه است جلسه بعد تشریف می آورند •

کفیل وزارت قوائد عامه - بنده برای جواب حاضر م •

معمد السلطنه - میخواستم استدعا کنم برای اینکه تکلیف این لایحه که امروز تقدیم شده معلوم شود از طرف مقام محترم ریاست امر بشود که کمیسیون بودجه امروز بطور فوق العاده تشکیل شود •

رئیس - این مطلب راجع با من بنده نیست راجع بقرارداد کمیسیون است جلسه آتی روز یکشنبه چهار قبل از ظهر دستور اعتبار نامهای آقایان: سیف الله خان اسکندری •

شیخ الرئیس - دشتی: ثانیاً پیشنهاد راجع بتفسیر نظامنامه داخلی • ثالثاً چند فقره پیشنهاد دیگری است که بمجلس رسیده است و قرائت نشده قرائت میشود •

تکلیفش معلوم می شود ، آقای آصف الممالک • (اجازه)

آصف الممالک - بنده راجع بهمان کمیسیون بودجه میخواستم عرض کنم که مقام ریاست فرمودند خودشان باید معین کنند. رئیس - آقای دست غیب

(اجازه)

دست غیب - بنده در دو موضوع عرض داشتم یکی آنکه خوب است روزهای مجلس را معین بفرمایند. برای اینکه کمیسیونها و شعب تکلیفشان معین بشود. و یکی هم راجع به پیشنهاد های سردار معظم راجع بنطق مشروح و مفصل آقایان نمایندگان که جزء دستور بود و حالا فرمودید که جزء دستور است استدعا میکنم آنرا هم جزء دستور قرار بدهید •

رئیس - خیلی خوب آنهم جزء دستور می شود آقا جلسات مجلس بطور کلی معین شده آیا یکشنبه و سه شنبه و پنجشنبه است مگر اینکه برخلاف آن رأی داده شود.

(جمعی از نمایندگان - صحیح است) مجلس یک ربع از ظهر گذشته ختم شد.

رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک نشی - معظم السلطان